

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2016. május 18.

ELEKTRONIKAI ALAPISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2016. május 18. 8:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Fontos tudnivalók

Az írásbeli dolgozat megoldásához segédeszközként csak szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, rajzeszközök, sablonok és vonalzők használhatók. Az íráshoz kék színű tollat, a rajzoláshoz grafitceruzát kell használni. Az egyszerű, rövid feladatokat a feladatlapon, a kérdések alatt rendelkezésre álló szabad helyen kell megoldani. Az összetett feladatok megoldása a felügyelő tanárok által kiosztott pótlapokon történik, a név és az osztály feltüntetésével. A pótlapokat lapszámozással kell ellátni.

A számítás igénylő feladatoknál ügyelni kell az összefüggés (képlet) helyes felírására, a szakszerű behelyettesítésre és a helyes számolásra. Ezek bármelyikének hiánya pontlevonást jelent. A végeredmény csak akkor fogadható el teljes pontszámmal, ha annak számértéke és mértékegysége kifogástalan.

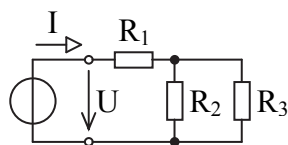
A feladatok megoldásánál ügyelni kell az írásbeli dolgozat rendezettségére, az áttekinthetőségre, a szabványos jelölések alkalmazására, a műszaki, formai és esztétikai elvárásoknak való megfelelésre. Ezek hiánya pontlevonást jelent. A megoldásban az esetleges hibás részeket egy ferde vonallal kell áthúzni.

A megoldási időn belül lehetőség van tisztázati készítésére is. Ebben az esetben egy „Piszkozat” és egy „Tisztázati” készül folyamatos oldalszámozással.

Egyszerű, rövid feladatok**Maximális pontszám: 40**

- 1.) Határozza meg az alábbi kapcsolás I áramának értékét!

(3 pont)

Adatok:

$U = 6 \text{ V} \quad R_1 = 200 \, \Omega$

$R_2 = 1,5 \text{ k}\Omega \quad R_3 = 3 \text{ k}\Omega$

$I =$

- 2.) Határozza meg az
- $R = 300 \, \Omega$
- ellenállású,
- $P = 0,5 \text{ W}$
- megengedett teljesítményű ellenállásra kapcsolható legnagyobb egyenfeszültséget!

(3 pont)

$U_{\max} =$

- 3.) Határozza meg a
- $C = 2200 \, \mu\text{F}$
- kondenzátorban tárolt energiát
- $U = 60 \text{ V}$
- esetén!

(3 pont)

$W =$

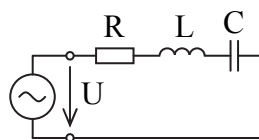
- 4.) Írja be a táblázatba az
- $U = 230 \text{ V}$
- effektív értékű,
- $f = 50 \text{ Hz}$
- frekvenciájú hálózati feszültség hiányzó pillanatnyi értékeit a pozitív félperiódus kezdetétől számított időpontokban!

(3 pont)

t (ms)	0	5	10	15	20
u (V)	0				0

- 5.) Határozza meg a generátorra csatlakozó hálózat impedanciáját!

(4 pont)

Adatok:

$R = 1,2 \text{ k}\Omega \quad X_L = 2,2 \text{ k}\Omega$

$X_C = 3,8 \text{ k}\Omega$

$Z =$

- 6.) Határozza meg egy tekercs jósági tényezőjét! Adatok:
- $L = 2 \text{ mH}$
- ,
- $f = 50 \text{ kHz}$
- . A tekercs párhuzamos veszteségi ellenállása:
- $R = 30 \text{ k}\Omega$
- .

(4 pont)

$Q =$

- 7.) Rajzoljon egyutas egyenirányító kapcsolást! A kapcsolásnak tartalmaznia kell hálózati transzformátort, puffer elektrolit kondenzátort és terhelő ellenállást is. Igényes szabadkézi vázlat is megfelel. (4 pont)

- 8.) Határozza meg egy erősítő teljesítményerősítését! (3 pont)

Adatok: $U_{be} = 10 \text{ mV}$, $I_{be} = 5 \text{ }\mu\text{A}$, $U_{ki} = 600 \text{ mV}$, $I_{ki} = 120 \text{ }\mu\text{A}$.

$$A_p =$$

- 9.) Egy teljesítményerősítő kimenetére $R_t = 15 \text{ }\Omega$ terhelés csatlakozik. Határozza meg a kimeneti csatoló kondenzátor kapacitását úgy, hogy a csatolótag határfrekvenciája $f_h = 20 \text{ Hz}$ legyen! Az erősítő kimeneti ellenállása elhanyagolható. (3 pont)

$$C =$$

- 10.) Rajzoljon nem invertáló erősítő alapkapsolást műveleti erősítővel! Igényes szabadkézi vázlat is megfelel. Jelölje az áramkör bemenetét és kimenetét! Alkatrészek: 1 db műveleti erősítő, 3 db ellenállás. Terhelés nem csatlakozik a kimenetre. (4 pont)

- 11.) Valósítsa meg két-bemenetű NAND kapukkal az $F^2 = \overline{A + B}$ logikai függvényt! A változók csak ponált alakban állnak rendelkezésre. (3 pont)

- 12.) Írja fel az alábbi logikai függvény algebrai alakját! A legnagyobb helyi értékű változót A-val jelölje! (3 pont)

$$F^4 = \Pi^4(0, 5, 10, 15)$$

$$F^4 =$$

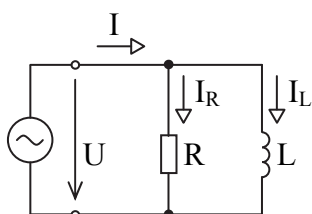
Összetett feladatok**Maximális pontszám: 60****1. feladat****Maximális pontszám: 15****Egyenáramú hálózat számítása**

A feladatban egy elektromágnes egyenáramról táplált tekercsének számítását kell elvégezni.

A tekercs $l = 144$ m hosszúságú, $\rho = 0,0175 \frac{\Omega \cdot \text{mm}^2}{\text{m}}$ fajlagos ellenállású, $d = 0,4$ mm átmérőjű vörösréz huzalból készült.

Feladatok:

- Határozza meg a tekercs huzalának keresztmetszetét (A) és a tekercs egyenáramú ellenállását (R_0)!
- Határozza meg a tekercs áramát (I), a rákapcsolt egyenfeszültséget (U) és a benne fellépő teljesítményt (P), ha a huzalában az áramsűrűség $J = 2,5 \frac{\text{A}}{\text{mm}^2}$ értékű! A tekercs melegedéséből adódó ellenállás-változást ennél a részfeladatnál nem kell figyelembe vennie.
- Az a) feladatban meghatározott R_0 ellenállás $T = 20^\circ\text{C}$ hőmérsékleten érvényes. Határozza meg a tekercs egyenáramú ellenállását $T = 60^\circ\text{C}$ hőmérsékleten!
A huzal anyagának hőfoktényezője $\alpha = 0,0039 \frac{1}{^\circ\text{C}}$.

2. feladat**Maximális pontszám: 15****Váltakozó áramú hálózat számítása**

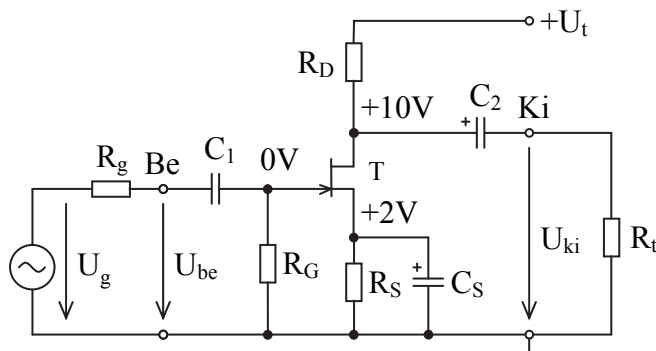
Adatok:

$$U = 6 \text{ V} \quad f = 50 \text{ Hz}$$

$$R = 30 \Omega \quad X_L = 40 \Omega$$

Feladatok:

- Határozza meg az induktivitás (L) értékét!
- Határozza meg az áramkörben folyó áramokat (I_R , I_L , I)!
- Rajzolja meg a kapcsolás vektorábráját! A vektorábrában tüntesse fel az U feszültséget, valamint az I, I_R , és I_L , áramot! Javasolt lépték: $10 \text{ mm} \div 50 \text{ mA}$, $10 \text{ mm} \div 1 \text{ V}$.
- Határozza meg az áramkör impedanciáját (Z), valamint a tápfeszültség (U) és tápáram (I) közötti fázisszög (φ) abszolút értékét!

3. feladat**Maximális pontszám: 15****Erősítő alapkapsolás számítása**

Adatok:

$U_t = 20 \text{ V}$	$I_{D0} = 1 \text{ mA}$
$I_{G0} \approx 0$	$y_{21S} = 4 \text{ mS}$
$y_{22S} = 20 \text{ } \mu\text{S}$	$R_g = 20 \text{ k}\Omega$
$U_g = 60 \text{ mV}$	$R_{be} = 100 \text{ k}\Omega$
$R_t = 12 \text{ k}\Omega$	

Megjegyzések:

- A testponthoz viszonyított munkaponti feszültségeket (U_{G0} , U_{S0} , U_{D0}) az ábrán feltüntettük.
- I_{D0} és I_{G0} a FET munkaponti áramai, y_{21S} és y_{22S} a FET munkaponti paraméterei, R_{be} az erősítő bemeneti ellenállása.
- A kondenzátorok ideálisnak tekinthetők, reaktanciájuk a számításoknál elhanyagolható.

Feladatok:

- Határozza meg a munkapont-beállító ellenállások (R_G , R_D , R_S) értékét!
- Határozza meg az erősítő feszültségerősítését viszonyítva a megadott terhelés esetén (A_{ut} , a_{ut})!
- Határozza meg a terhelte erősítő kimeneti feszültségét (U_{kit})!

4. feladat**Maximális pontszám: 15****Kombinációs hálózat tervezése**

Adott a logikai függvény sorszámos alakja:

$$F^4 = \Sigma^4 (0, 1, 2, 4, 5, 8, 9, 12, 13)$$

Feladatok:

- Egyszerűsítse a függvényt grafikus módszerrel!
A legnagyobb helyi értékű változót A-val jelölje!
- Valósítsa meg az egyszerűsített függvényt NOT, AND és OR kapukkal!
A változók csak ponált alakban állnak rendelkezésre.
- Valósítsa meg az egyszerűsített függvényt NAND kapukkal!
A változók csak ponált alakban állnak rendelkezésre.

témakör	a feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám	a témakör maximális pontszáma	a témakör elért pontszáma
Egyszerű, rövid feladatok	1.	3		40	
	2.	3			
	3.	3			
	4.	3			
	5.	4			
	6.	4			
	7.	4			
	8.	3			
	9.	3			
	10.	4			
	11.	3			
	12.	3			
Összetett feladatok	1.	15		60	
	2.	15			
	3.	15			
	4.	15			
Az írásbeli vizsgarész pontszáma				100	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	pontszáma egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
Egyszerű, rövid feladatok		
Összetett feladatok		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....